

Asia: VN/24866/2022

Lausuntopyyntö sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muutoksenhakusäännösten muutostarvetta koskevasta arviomuistioluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Haluatteko täydentää tai korjata arviomuistion kuvausta SVPL:n muutoksenhakumenettelyjen nykytilasta? Huomionne voivat liittyä sovellettavaan lainsäädäntöön, kokemuksiinne tai tietoihinne SVPL:n muutoksenhakumenettelyistä tai esimerkiksi arviomuistiossa esitettyihin tietoihin sidosryhmien taustakyselyyn esittämistä näkemyksistä.

-

2. Haluatteko täydentää tai korjata muistossa esitettyä arviota SVPL:n muutoksenhakumenettelyjen nykytilasta?

-

3. Haluatteko täydentää tai korjata muistiossa esitettyjä arvioita lainsäädännön muutostarpeista?

-

4. Mikä muistiossa esitetty toteutusvaihtoehto on mielestänne toimivin? Minkä vuoksi?

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (SVPL) suora valitustie KHO:een poikkeaa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (HOL) pääsääntöisestä muutoksenhakutiestä. Pääsäännön mukaan viranomaisten päätöksistä valitetaan hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden päätöksistä KHO:een valitusluvalla. Nykyinen muutoksenhakujärjestelmä on siten kaksioportainen ja suoria valitusteitä KHO:een on purettu. Tuomioistuinvirasto pitää perusteltuna sääntelyn yhdenmukaistamista myös muistiossa esille tuotujen asioiden osalta ja valitusasioiden siirtämistä johdonmukaisesti ensimmäisenä muutoksenhakuasteena muiden hallintotuomioistuinten kuin KHO:n käsiteltäviksi.

Muistiossa on korostettu teledirektiivin vaatimuksia muutoksenhakumenettelyn tehokkuudesta ja kohtuullisesta kestosta. Tätä ei voida kuitenkaan käyttää perusteluna sille, että KHO:lle suunnatuista suorista valituksista ei kansallisella tasolla voitaisi luopua. Tuomioistuinvirasto kiinnittää huomiota

siihen, että kaksipuolaisessa suomalaisessa hallintotuomioistuinjärjestelmässä käsitellään jo nykyisellään lukuisia eri perusteilla kiireellisiä asiaryhmiä.

HOL:n pääsääntöisen muutoksenhakutien mukaan viranomaisten päätöksistä valitetaan yleisiin ja alueellisiin hallinto-oikeuksiin, joiden päätöksiin puolestaan haetaan muutosta KHO:lta valituslupamenettelyn kautta. Markkinaoikeuteen siirrettäviksi kaavailuissa asioissa (muistion kohta 5) ei ole kuitenkaan kyse aivan perinteisistä hallinto-oikeuksien toimivaltaan kuuluvista asioista, eikä hallinto-oikeuksissa ole kokemusta mainittujen asioiden käsittelystä. Lisäksi hallinto-oikeuksissa käsittelyajat ovat muodostuneet pitkiksi myös kiireellisissä asioissa. Kun näiden seikkojen ohella otetaan huomioon markkinaoikeuden rooli erityistuomioistuimena sekä siellä oleva osaaminen ja kokemus, Tuomioistuinvirasto kannattaa KHO:n suorasta valitustiestä luopumista ja valitustien ohjaamista markkinaoikeuteen muistion kohdassa 5 esitetyn kakkosvaihtoehdon mukaisesti. Näiden asioiden jatkomuutoksenhaun osalta Tuomioistuinvirasto kannattaa valituslupamenettelyn soveltamista.

5. Tunnistatteko muita kuin muistiossa esitettyjä toteutusvaihtoehtoja?

-

6. Miten arvioisitte valituslupajärjestelmän merkitystä (eri toteutusvaihtoehdoissa)? Tulisiko valituslupamenettelyn laajentamista harkittaessa huomioida muita kuin muistiossa käsiteltyjä tekijöitä?

Valituslupa KHO:een on nykyään vahva pääsääntö, joten kyse on myös yhdenvertaisuudesta. On vaikea nähdä, miksi muistiossa tarkoitettuja tiettyjä SVPL:n mukaisia asioita tulisi niiden erityispiirteistä huolimatta pitää hallintotuomioistuinten käsittelemien moninaisten asiaryhmien kentässä kuitenkin sellaisina, että nimenomaan niille tulisi taata pääsy toiseen muutoksenhakuasteeseen (KHO:een) ilman valituslupaa. Tuomioistuinvirasto korostaa, että valituslupasääntelyn selkeänä tavoitteena on kehittää KHO:n asemaa viranomaisia ja hallintotuomioistuimia ratkaisullaan ohjaavan tuomioistuimen suuntaan.

Tuomioistuinvirasto kiinnittää myös huomiota siihen, että siirtyminen kaksipuolaiseen järjestelmään ei väistämättä johda käsittelyaikojen merkittävään pitenemiseen etenkin silloin, kun käytössä on valituslupajärjestelmä. Toisaalta ensimmäisen muutoksenhakuasteen tekemä laadukas päätös ei välttämättä johda lainkaan jatkomuutoksenhakuun, mikä tehostaa muutoksenhakuprosessia.

7. Puuttuuko muistiosta toteutusvaihtoehtojen olennaisia vaikutuksia tai vaikutukset jonkin kohderyhmän kannalta?

-

8. Tarvittaisiinko mielestänne jostakin asiasta tarkempia tietoja toteutusvaihtoehtojen tai niiden vaikutusten arvioimiseksi? Mitä lisätietoja mielestänne tarvittaisiin?

-

9. Haluatteko täydentää arviomuistion huomioita viranomaisen tai muutoksenhakutuomioistuimen päätösten täytäntöönpanosta

-

10. Onko teillä muita huomioita tai kommentteja arviomuistioon tai SVPL:n muutoksenhakumenettelyihin?

Tuomioistuinvirasto toteaa, että erityisesti työläiden asioiden muutoksenhakumenettelyä muutettaessa huomiota tulee kiinnittää niitä vastaanottavan tuomioistuimen resursseihin. Mikäli valitustie ohjataan markkinaoikeudelle muistion kohdan 5 kakkosvaihtoehdon mukaisesti, tämä tulee ottaa huomioon markkinaoikeuden resursseissa.

Jaakkola Riku
Tuomioistuinvirasto

Nieminen-Finne Hanna
Tuomioistuinvirasto